

Quityi nu nguscua San Pablo ndyaa ca slo ñati jii Jesucristo nde quichi Efeso

1 Pablo laca na' nu nscua na' quityi re. Ngulo ycui' Ndyosi cña 'na, bi' cha' ndya'a na' nchcui' na' cha' jii Jesucristo lo'o ngu' xa' quichi tyijyu' la. Lo'o nu juani nscua na' quityi re cha' caa ca slo cu'ma ngu' Efeso, cha' laca ma ñati jii ycui' Ndyosi, cha' tso'o tsa ngusñi ma cha' jii Jesucristo. ²Ndi'ya nti' na', cha' ña'a ti cua'ni Ni cha' tso'o lo'o ma, cha' cua'ni ycui' Ndyosi Sti na cha' ti ti tyi'i tyiquee ma si xñi ma cha' jii Jesucristo nu Xu'na na.

Lcaa cha' tso'o nu tyacua jii'na xqui'ya Cristo

³Lye tsa tya na xlya'be jii' ycui' Ndyosi Sti na, nu laca Sti Jesucristo nu Xu'na na. Cua ndyaca stu'ba cha' jii'na lo'o Cristo; bi' cha' lo'o ycui' Ndyosi, tso'o tsa nti' Ni ña'a Ni jii'na. Lcaa lo cha' tso'o nu tyacua jii'na cha' ngusñi na cha' jii' Jesucristo, cua ngua'ni Ni cha' bi' lo'o na xqui'ya Cristo. ⁴Lo'o tya lyiji tya' chalyuu, tya li' cua ngusubi ycui' Ndyosi jii'na cha' caca na ñati jii' ycui' Ni, nu lo'o caca stu'ba cha' jii'na lo'o Cristo. Ngua ti' Ni cha' tyu'utsu' na jii' lcaa lo cha'

cuxi, cha' jua'a nga'aa nti' cha' sta Ni qui'ya jii'na tsiya' ti. ⁵Ntsu'u tsa tyiquee ycui' Ndyosi ña'a Ni jii'na, bi' cha' tya li', ngua ti' Ni cha' tyatí cha' jii'na lo'o Ni, ñi'ya si laca na sñi' Ni xqui'ya Jesucristo. ⁶Lo'o juani ntsu'u cha' cua'ni tlyu na jii' ycui' Ndyosi, cha' jua'a tlyu tsa cha' tso'o nu ngua'ni Ni lo'o na. Xlya'be tsa nti' Ni ña'a Ni jii'na, cha' cua nda Ni jii' Sñi' ycui' ca Ni lijya, nu tyaca'a tsa jii' Ni, cha' jua'a caca stu'ba cha' jii'na lo'o Ni. ⁷Cua ngulaá na jii' nu cuxi nu ntsu'u jii'na, xqui'ya cha' cua ngujuii Sñi' ycui' Ni lo crusi cuentya jii'na, cha' cua ngüi'ya Ni cha' clyu ti' jii'na jii' qui'ya nu ntsu'u jii'na li'; tlyu tsa cha' tso'o nu cua ngua'ni ycui' Ndyosi lo'o na laca bi'. ⁸Ntsu'u tsa tyiquee Ni ña'a Ni jii'na, bi' cha' ngua'ni Ni jua'a. Ndu'ni Ni cha' ca jlo ti' na lcaa cha' jii' Ni, cha' ca cuayá' ti' na ñi'ya caca cha' bi'. ⁹Ñi'ya nu ngua'ya cha' hique Ni tya sa'ni, jua'a ngua'ni Ni li'; masi ná ndacha' Ni jii' ñati chalyuu nu ngua sa'ni ñi'ya caca cha' bi', tya li' ngua ti' Ni cha' cua'ni Ni cha' cala Cristo nde chalyuu. Hasta juani cua ngua cuayá' tso'o ti' na ñi'ya ngua ti' ycui' Ndyosi cha' cua'ni Ni xqui'ya Cristo;

¹⁰ngua ti' Ni cha' caca stu'ba lcaa lo na nu ntsu'u nde chalyuu, lo'o sca ti Cristo nu Xu'na na caca loo la li'. Lo'o tyalaa tyempo bi', li' xuti'i Ni lcaa na nu ntsu'u loyuu chalyuu, lo'o jua'a lcaa na nu ntsu'u nde cua; li' sca ti Cristo caca loo ji'i lcaa na bi'.

¹¹Lcaa cha' nu ndyaca nde chalyuu, ndyaca bi' xqui'ya cha' nti' Ni cha' caca jua'a. Lo'o jua'a na ni, tya clyo cua ngusubi Ni ji'na cha' caca na ñati ji'i Ni, cha' caca stu'ba cha' ji'na lo'o Cristo, xqui'ya cha' jua'a nti' ycai' Ndyosi cha' caca. ¹²Jua'a ngua cha' nu ngua'ni Ni, cha' taca chcu'i ñati cha' tlyu tsa laca Ni, nu lo'o ña'a ngu' ji'i ya laja lo'o ndi'i ya nde chalyuu; cha' nu cuare ni, cua ngusñi ya cha' ji'i Cristo nde loo la ji'i xa' ñati. ¹³Lo'o li' la cui' jua'a ndyaca lo'o cu'ma. Clyo ndyuna ma cha' liñi bi' ji'i Cristo; tso'o tsa ngua ti' ma lo'o ndacha' ngu' cha' bi' ji'i ma, cha' cua ngua'ni lyaá Ni ji'i ma ya' nu cuxi. Ngusñi ma cha' ji'i Cristo li', lo'o li' nda Ni Xtyi'i ycai' Ni cha' tyanu ne' cresiya ji'i ma, ñi'ya si na cua ngusta Ni cuayá' nu ji'i ycai' ca Ni hichu' ma cha' laca ma ñati ji'i Ni; la cui' cña nu nacui' Ni cha' cua'ni Ni, cua laca ngua'ni Ni li'. ¹⁴Xtyi'i ycai' Ndyosi ni, bi' laca nu nda Ni ji'na yala la, cha' caca cuayá' ti' na cha' chañi cha' cua'ni Ni lo'o na ñi'ya nu nacui' Ni cha' cua'ni Ni lo'o lcaa ñati ji'i Ni; ndyu'ni Xtyi'i ycai' Ni cha' taca ca cuayá' ti' na cha' tye cua'ni lyaá lyiji Ni ji'i lcaa na nu ngusñi na cha' ji'i Ni. iBi' cha' ntsu'u cha' cua'ni tlyu na ji'i ycai' Ni, cha' tlyu tsa cha' tso'o nu ndyu'ni Ni lo'o na!

Cua nti' Pablo cha' tso'o la caca cuayá' ti' ngu' cha' ji'i Cristo

¹⁵Cua ndyuna na' ñi'ya nu ndyu'ni ma tya lo'o ngusñi tso'o ma cha' ji'i Jesús nu Xu'na na; nacui' ngu' cha' ntsu'u tsa tyiquee ma ña'a ma ji'i ñati tya'a ngusñi ma cha' ji'i ycai' Ndyosi. ¹⁶Bi' cha' juani, tsa cu' ti ndya na' xlya'be ji'i ycai' Ndyosi xqui'ya cu'ma; ndyi'u ti' na' ji'i ma laja lo'o nga'a na' ndyu'ni tlyu na' ji'i ycai' Ndyosi. ¹⁷Tlyu tsa cha' tso'o ntsu'u ji'i ycai' Ndyosi Sti na, la cui' ycai' Ndyosi nu laca Sti Jesucristo nu Xu'na na. Nchcu'i' na' lo'o Ni cha' ta Ni Xtyi'i ycai' Ni ji'i ma, cha' jua'a ca cuayá' ti' ma lcaa cha' li'; culu'u Xtyi'i ycai' Ni ji'i ma ñi'ya laca ycai' Ni, lo'o li' taca tyuloo tso'o la ma ji'i ycai' Ndyosi. ¹⁸Lo'o jua'a nchcu'i' na' lo'o Ni cha' saala Ni hique ma, cha' ca cuayá' tso'o ti' ma ña'a cha' tso'o nu tyacua ji'i ma juani, cha' cua ngusubi Ni ji'i ma; tlyu tsa cha' tso'o cua nacui' Ni cha' tyacua ji'i ma, lo'o ji'i lcaa ñati nu ngusñi cha' ji'i Ni. ¹⁹Nchcu'i' na' lo'o Ni cha' ca cuayá' tso'o ti' ma lcaa cha' nu nchcu'i' na' re, cha' ndu'ni tsa Ni cña ne' cresiya ji'na, lcaa na nu ngusñi na cha' ji'i Ni. Cña nu ndu'ni Ni lo'o na cha' caca na ñati ji'i Ni, ²⁰la cui' tya'a cña tonu laca, ñi'ya nu ngua'ni Ni nu lo'o nda Ni xtyi'i ñaa ne' cresiya ji'i Cristo chaca quiya', cha' tyu'ú yu nu lo'o ngujuii yu; tiya' la li' ndyalo'o Ni ji'i yu cha' ndyaa tucua yu la'a tsu' cui' ca su ntucua ycai' Ndyosi, ca chaca chalyuu tso'o la hasta ca nde cua. ²¹Ca bi' laca Cristo loo la ji'i lcaa ñati; nga'aa ntsu'u nu tlyu

la que Cristo ca bi', nga'aa ntsu'u nu culo cña ji'l̄i yu. Ná ntsu'u chaca xu'na ñatī nde chalyuu nu taca tyijiloo ji'l̄i Cristo; la cui' ti ca chaca chalyuu ca nde cuā ni, ná ntsu'u cui'l̄i cuxi, ni ná ntsu'u ñatī cuentya ji'l̄i ycuu' Ndyosi nu taca tyijiloo ji'l̄i Cristo. ²²Cua nda Ni lcaa na tsiya' ti ji'l̄i Cristo cha' culo yu cña ji'l̄i. Lo'o li' xqui'ya cha' laca yu Xu'na lcaa ca chalyuu, bi' cha' ngusta Ni ji'l̄i Cristo cha' caca yu loo ji'l̄i lcaa taju ñatī nu ngusñi cha' ji'l̄i Cristo cua ña'ā ca quichī su ndi'l̄i ngu'. ²³Ca ta'a na nu ngusñi na cha' ji'l̄i Cristo scaa quichī, tsa tlyu ti na ntsu'u cha' ji'na lo'o Cristo. Ndi'ya laca na cuentya ji'l̄i Cristo: ñi'ya nti' si laca na sca tsu' ya' Cristo, cha' cua'ni na cña nu ntsu'u ji'l̄i Ni chalyuu. La cui' jua'ā, lcaa ca na nu ña'ā na nu ntsu'u nde chalyuu ni, cua ntsu'u bi' xqui'ya Cristo.

Ngua'ni lyaá Cristo ji'na jua'ā ti, cha' ntsu'u tsa tyiquee Ni ña'ā Ni ji'na

2 Cua nda ycuu' Ndyosi chalyuu ji'l̄i mā chaca quiya' xqui'ya cha' cua ndyu'ú Cristo chaca quiya'. Nu ngua tsubi' la, ñi'ya laca si na cua ndye chalyuu ji'l̄i mā, jua'ā ngua mā xqui'ya qui'ya nu ntsu'u ji'l̄i mā lo'o ycuu' Ndyosi, cha' ná ndaquiya' mā tsiya' ti ji'l̄i cha' nu nechui' ycuu' Ndyosi. ²Nu ngua tyempo bi', ndya'ā tsa mā ndu'ni mā cua ña'ā ca cha' cuxi nu ndu'ni ñatī chalyuu; ndaquiya' tsa mā ji'l̄i nu xña'ā nu laca loo ji'l̄i lcaa cui'l̄i cuxi nu ndya'ā nde chalyuu, la cui' nu cuxi bi' laca nu ndatsaa ji'l̄i ñatī chalyuu cha' ná taquiya' ngu' ji'l̄i ycuu' Ndyosi. ³Ca ta'a na ni, chañi cha' ñi'ya nu

ndaquiya' ngu' bi' ji'l̄i nu cuxi, jua'ā ngua'ni na tya tsubi' la; ngua'ni na cua ña'ā ca cha' cuxi nu ndijña ti' cresiya ji'na. Na laca nu ngua ti' ycuu' ca na cha' cua'ni na, ngua'ni na ji'l̄i li'; cua ña'ā ca cha' cuxi nu ngua'ya hique ti na, ngua'ni na cha' bi'. Bi' cha' ndyanu cha' xcube' ycuu' Ndyosi ji'na, cha' ñasi' tsa Ni xqui'ya cha' cuxi nu ngua'ni na lo'o Ni; stu'ba ti xcube' Ni ji'na lo'o cua ña'ā ca ñatī chalyuu li'.

⁴Pana ndyi'ya tsa ycuu' Ndyosi cha' clyu ti' ji'na, cha' ntsu'u tsa tyiquee Ni ña'ā Ni ji'na; ⁵bi' cha' nda ycuu' Ndyosi chalyuu ji'na chaca quiya', xqui'ya cha' cua ndyu'ú Cristo chaca quiya'. Cua ndye chalyuu ji'na ngua ti' na nquicha', xqui'ya cha' ná ndaquiya' na ji'l̄i cha' nu nechui' ycuu' Ndyosi; pana xqui'ya cha' xcui' tya'na tsa ti' Ni ña'ā Ni ji'na, bi' cha' cua ngulaá na ji'l̄i nu cuxi, cha' cua ngüityī Ni qui'ya nu ntsu'u ji'na. ⁶Cua chcuna' ti cresiya ji'na nquicha', lo'o li' cua ngua'ni lyaá Ni ji'na, cha' cua ngua stu'ba cha' ji'na lo'o Jesús. Ñi'ya lo'o nda Ni xtyi'i ñaa ne' cresiya ji'i Jesucristo chaca quiya', cha' tyu'ú yu nu lo'o ngujuii yu, jua'ā ngua'ni Ni lo'o na, cha' clyá na ji'l̄i nu cuxi. Cua nti' Ni cha' caca stu'ba cha' ji'na lo'o Jesús, masi chalyuu juani, masi ca chaca chalyuu tso'o la nde cuā ca su laca ycuu' Ni loo. ⁷Sca ti quiya' ngua'ni Ni lcaa cha' bi', cha' ca cuayá' ti' lcaa ñatī nu caā chalyuu nde loo la cha' ntsu'u tsa tyiquee Ni ña'ā Ni ji'l̄i ñatī chalyuu. Xqui'ya cha' ntsu'u tsa tyiquee Jesucristo ña'ā Ni ji'na, bi' cha' ca cuayá' ti' na cha' ná ntsu'u su tye cha' ndu'ni tso'o ycuu' Ndyosi

lo'o na; ⁸na cua ngulaá na ji'i nu cuxi, xqui'ya cha' jua'a ti ndu'ni Ni cha' tso'o lo'o na lo'o ngusñi na cha' ji'i Cristo. Ni si'i sca cña nu ngua'ni ycuu' ca na laca bi', sca cha' tso'o nu ngua'ni ycuu' Ndyosi cuentya ji'na jua'a ti laca bi'. ⁹Ná caca chcuu' tyucuaa ti' mā lo'o xa' ñati lacua, cha' si'i cu'mā nu ngua'ni cha' tlyu bi', cha' jua'a ndyaca ji'i mā juani. ¹⁰Na cua ngüiñá Ni ji'i ca ta'a na, cua ngua'ni stu'ba Ni cha' ji'na lo'o Jesucristo; juani cua nti' Ni cha' xcui' cha' tso'o ti cua'ni na lo'o ndi'i na chalyuu, cha' cua laca nda Ni cña tso'o nu taca cua'ni sa scaa na nde chalyuu.

Ngua'ni Jesús cha' sca ti ñati laca na

¹¹Cu'mā tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo, tyi'u ti' mā ñi'ya ngua ji'i mā tya tsubi' la; xa' lo ñati laca mā tyempo bi', xa' quichj tyijyu' la ngula mā, ná stu'ba tsiya' ti cha' ji'i mā lo'o ngu' judío tya'a na' nu ngua li'. Ndu'ni ngu' judío ji'i mā cha' laca mā ñati nu ná ngulacua Ni ji'i; pana ycuu' ngu' judío ni, cua ngulacua Ni ji'i ngu', nacuj ngu'. Nu ngulacua ngu' bi' ni, bi' laca sca cuayá' su nsi'yu ngu' judío quiji' ngu' qui'yu sñi' ngu'. ¹²Ñati nu ndi'i xa' chalyuu laca cu'mā, bi' cha' ná stu'ba cha' ji'i mā lo'o ngu' judío, nu ngu' nu cua ngusubi ycuu' Ndyosi ji'i nu ngua sa'ni, cha' caca ngu' bi' ñati ji'i Ni. Ni sca quiya' sa'ni la ná nda Ni cha' lo'o cu'mā ngu' xa' tsu'; ná ntsu'u cha' tso'o nu caca ji'i mā nde loo la, cha' ná jlo ti' mā ni sca cha' ji'i ycuu' Ndyosi tsiya' ti chalyuu bi' ca su ndi'i mā. Ná ntsu'u cha' ji'i cu'mā lo'o Cristo tsiya' ti nu ngua tsubi'.

¹³Pana juani xa' ña'a cha' ndyaca ji'i mā, tya lo'o ngua stu'ba cha' ji'i mā lo'o Jesucristo. Nu ngua sa'ni la, ná nslo mā ji'i ycuu' Ndyosi tsiya' ti; tyijyu' tsa ntucua ycuu' Ndyosi ca su ndi'i mā, ngua ti' mā. Pana juani cacua tsa ntucua ycuu' Ndyosi ji'i mā; cua nguije Ni ji'i mā, xqui'ya cha' ngujuii nu Cristo bi' lo crusi.

¹⁴Cristo laca nu ngua'ni cha' ngua ti' cha' ji'na lo'o ycuu' Ndyosi, lo'o jua'a ngua'ni Cristo cha' nguaala' cha' ji'i ngu' judío tya'a na' lo'o ngu' xa' tsu' tya'a mā; bi' cha' juani cua ndyaca na sca ti ñati. Sa'ni la cua ntsu'u sca cha' nu ndaca'a ji'na; ndatsaa tsa cha' bi' ji'na cha' ná cua'ni tya'a ngu' judío tya'a na' lo'o xa' ñati tsiya' ti, cha' ná nchca tyaala' cha' ji'i ya lo'o ngu' xa' tsu'.

¹⁵La cui' cha' cusu' nu jlya tsa ti' nu ngu' judío tya'a na' ji'i, bi' laca nu ñiilo'o ji'i ya cha' ná ca ti' cha', cha' ntsu'u tsa su ndatsaa cha' bi' ji'i ya. Pana cua ngua'ni tye Jesús ji'i cha' cusu' bi', nu lo'o ngujuii yu lo crusi; bi' cha' tyucuaa lo ñati na, cua ndyaca na chaca tya ñati juani, xqui'ya cha' cua ngua stu'ba cha' ji'na lo'o ycuu' Ndyosi. Lo'o jua'a ndu'ni Ni cha' caja ñi'ya caca tyi'i ti ti na lo'o Ni, jua'a lo'o tya'a ñati na. ¹⁶Lo'o jua'a ngua cha' ngua'ni tye Cristo ji'i cha' cusu' nu ntsu'u ji'i ya lo'o cu'mā ngu' xa' tsu', nu lo'o ngujuii yu lo crusi; juani ngua ti' cha' ji'i tyucuaa lo ñati na lo'o ycuu' Ndyosi xqui'ya Cristo, cha' ngua'ni Cristo cha' ndyaca na sca ti ñati.

¹⁷Cua ñaa Cristo ni, nda yu sca cuii nu tso'o tsa lo'o ngu' tya'a na, cha' ti ti tyi'i na lo'o ycuu' Ndyosi, jua'a lo'o tya'a ñati na; cua

nchcui' Cristo lo'o cu'ma ngu' nu ndi'i tyijyu', lo'o jua'a cua nchcui' yu lo'o ngu' judío tya'a na' nu ndi'i cacua ti. ¹⁸Lo'o juani ná ndu'ni cha' masi ngu' judío laca ya, masi xa' ñati laca ma, sca ti lo ñati laca na lo'o leaa tya'a na xqui'ya Cristo, sca ti Xtyi'i ycu'i Ndyosi ndu'ni cha' tyuloo na ji'i Ni; ¹⁹bi' cha' juani nga'aa tyijyu' ycu'i Ndyosi ji'i cu'ma. Cuentya ji'i ycu'i Ndyosi ni, ná laca ma ñi'ya si laca ma ngu' xta nu ndi'i sca chalyuu tyijyu' nu si'i quichi tyi ma; leaa chacuayá' nu ntsu'u ji'i ycu'i Ni cua nda ycu'i Ndyosi ji'i ma juani, cha' laca ma ñati ji'i Ni. Stu'ba ntsu'u cha' ji'i ma lo'o leaa ñati nu ngusñi cha' ji'i ycu'i Ndyosi xa' quichi, bi' cha' laca ma ñi'ya nti' si stu'ba ti ndi'i ma lo'o ycu'i Ndyosi. ²⁰⁻²¹Lcaa cu'ma nu ngusñi ma cha' ji'i Cristo, cua laca ma tya'a na; sca ti Cristo laca nu ndulo tsa cha' ji'i cuentya ji'na. Xqui'ya Cristo, bi' cha' cua ndyanu tso'o cha' ji'i ma lo'o ycu'i Ndyosi; xqui'ya Cristo, bi' cha' cua ngujui cña nu cua'ni scaa ma, cha' caca ma cña ji'i Ni, cha' cua ngua stu'ba cha' ji'i ma lo'o Ni. Ñi'ya nti' sca ni'i nu tso'o tsa ndya', jua'a nti' ma. Tachaa tsa ntsu'u quiya' ni'i bi', cha' ntsu'u sca quee tlyu nu cui'ya ji'i, nu ta juersa ji'i ni'i bi'; chu' bi' lija ndya' ña'a tsaca ni'i li'. Nu ngu' nu ngua tsa'a ji'i Jesús tya clyo, lo'o jua'a jyo'o cusu' nu ngua tu'ba ji'i ycu'i Ndyosi nchcui' Ni lo'o ñati nu ngua sa'ni la, ngu' bi' laca nu ngusta suu cha', cha' ngusñi ma cha' ji'i ycu'i Ndyosi; pana sca ti Cristo laca nu ndulo la cha' ji'i cuentya ji'i ma. ²²Cua ngua stu'ba cha' ji'i ma lo'o

Cristo; bi' cha' juani lo'o cu'ma, lo'o leaa xa' ñati nu ngusñi cha' ji'i ycu'i Ndyosi, stu'ba ti taca ca stu'ba cha' ji'i ma lo'o ycu'i Ndyosi. Lo'o li' taca tyi'i ycu'i Ndyosi lo'o ma, xqui'ya Xtyi'i ycu'i Ni nu cua nda Ni ji'i ma.

Tyijyu' ndya'a Pablo, cha' nchcui' yu cha' ji'i Cristo lo'o ngu' xa' tsu'

3 Xqui'ya cha' nu cua nchcui' ca na', bi' cha' nchcui' tsa na' lo'o Cristo cuentya ji'i cu'ma. La cui' Pablo laca na'; ntsu'u na' ne' chcua juani xqui'ya cha' cua nchcui' na' cha' ji'i Jesucristo lo'o ñati, cha' nguxtyucua na' ji'i cu'ma nu si'i ngu' judío laca ma. ²Cua ngua cuayá' ti' ma cha' ycu'i Ndyosi laca nu nda cña bi' 'na, cha' xtyucua na' ji'i ma, xqui'ya cha' ntsu'u tsa tyiquee Ni ña'a Ni ji'na. ³Cua ndacha' Ni jna' ñi'ya nu nti' Ni cua'ni Ni nde chalyuu. Masi ná ndacha' Ni ji'i ñati sa'ni la ñi'ya cua'ni Ni nde chalyuu, hasta juani ndacha' Ni cha' bi' jna', la cui' ti cha' nu cua nscua tya sa'ni nu caca tyempo juani; cua laca nscua na' xi' cha' bi' lo quityi re nu cua caa ti slo cu'ma. ⁴Lo'o hcui' ma lo quityi re, li' caca cuayá' ti' ma cha' nu nda na' lo'o ma cuentya ji'i cña nu nti' Cristo cua'ni nde chalyuu; ⁵ni sca ñati ná ngujui ñi'ya caca cuayá' ti' ngu' cha' bi' tyempo nu cua nteje tacui. Pana juani xqui'ya Xtyi'i ycu'i Ni cua ngulu'u Ni cha' bi' ji'i ngu' nu laca cña ji'i ycu'i Ndyosi, nu ngu' nu ngua tsa'a ji'i Jesús tya clyo bi'. La cui' jua'a ngulu'u Ni cha' bi' ji'i ngu' nu tya nda la cha' ji'i ycu'i Ndyosi lo'o ñati juani. ⁶Bilya cuna ñati chalyuu cha' nu ndacha' Ni 'na.

Pana ndi'ya ndyu'u cha' bi': Ngu' nu si'i ngu' judío laca ngu' ni, caca ngu' bi' la cui' ñi'ya laca ngu' judío nu ntsu'u cha' ji'i lo'o ycu'i Ndyosi, nu lo'o ca cuayá' ti' ngu' cha' ji'i Cristo; si xñi ngu' bi' cha' ji'i Jesucristo, lo'o ngu' bi' caca tso'o cresiya ji'i ngu' cuentya ji'i ycu'i Ndyosi li'. Caca stu'ba cha' ji'i tyucuaa lo ngu' li', cha' tsa tlyu ti tya'a ngusñi ngu' cha' ji'i Cristo caca ngu'. Lo'o ji'i ngu' nu si'i ngu' judío laca ngu' bi', tyacua lcaa cha' nu cua nacui Ni cha' tyacua ji'i ngu' xqui'ya Jesucristo.

⁷Cua nda ycu'i Ndyosi cña bi' jna' cha' tsa'a chcu'i na' lo'o ñati, masi tyijyu' ntsu'u ngu', xqui'ya cha' tso'o ti nti' ycu'i Ndyosi ña'a Ni 'na. Tlyu tsa cña ngua'ni Ni lo'o na' cha' caca na' cña bi'. ⁸Ná tso'o la na' tsiya' ti que cua ña'a ca ñati nu ngusñi cha' ji'i ycu'i Ndyosi, tso'o la ngu' bi' que na'; pana nda Ni chacuayá' cha' tsa'a slo ñati nu ndi'i xa' tsu'. Tso'o tsa cña nda Ni 'na, cha' cacha' na' cha' tso'o bi' ji'i ngu', masi tya lyiji tsa cha' tye ca cuayá' ti' ycu'i na' lcaa cha' tso'o nu ndu'ni Cristo lo'o ñati. ⁹Cua nchcu'i Ni lo'o na' lacua. Ycu'i Ndyosi nu ngüiñá Ni lcaa na nu ntsu'u chalyuu, nti' Ni cha' culu'u na' cha' bi' ji'i lcaa ñati, cha' li' caca cuayá' ti' ngu' ñi'ya laca cña nu nti' Ni cha' cua'ni ngu'. Nu ngua tya sa'ni la, bilya cuna ñati cha' nu ngua ti' ycu'i Ndyosi cua'ni Ni xqui'ya Cristo; ¹⁰pana juani caca cuayá' ti' lcaa cui'i nu laca loo nde cua, nu lo'o ña'a cui'i bi' ji'i ñati chalyuu nu tsa tlyu ti ndyu'ni tlyu ji'i Cristo. Lo'o jua'a cui'i nu ngua ti' tyijiloo ji'i ycu'i Ndyosi sa'ni la ni,

caca cuayá' ti' cui'i bi' cha' nchca la ji'i ycu'i Ndyosi que cua ña'a ca na nu ngüiñá ycu'i Ni. ¹¹Ngua'ni Ni cha' tlyu bi', nu lo'o nda Ni ji'i Jesucristo nu Xu'na na ñaa chalyuu, ñi'ya nu ngua ti' Ni cua'ni Ni tya lo'o bilya tya' chalyuu. ¹²Lo'o juani cua ntsu'u chacuayá' ji'na cha' tyu'u cha' ji'na lo'o ycu'i Ndyosi xqui'ya la cui' Jesucristo bi'; tyucui tyiquee na taca chcu'i na lo'o ycu'i Ndyosi xqui'ya cha' ngusñi na cha' ji'i Jesucristo Sñi' ycu'i Ni. Lo'o jua'a nga'aa ntsu'u cha' cutsii na lo'o chcu'i na lo'o ycu'i Ndyosi. ¹³Bi' cha' juani chcu'i na' lo'o ma' cha' ná ca taja ti' ma, cha' ná tya'achu' ma' ji'i ycu'i Ndyosi, masi nchcube' na' xi ca su ndi'i na' re cuentya ji'i cu'ma; sca cha' tso'o cuentya ji'i cu'ma laca cha' bi'.

Ntsu'u tsa tyiquee Cristo ña'a yu ji'i ñati

¹⁴Ndyu sti' na' lo'o nchcu'i na' lo'o ycu'i Ndyosi Sti Jesucristo nu Xu'na na lacua. ¹⁵Lcaa na lo'o tya'a na ndyu'u tsa na ji'i ycu'i Ndyosi ni, cha' ngüiñá Ni lcaa lo ñati, masi nde cua, masi nde loyuu chalyuu. Lo'o jua'a nda Ni xtañi lcaa na. ¹⁶Juani chcu'i na' lo'o ycu'i Ndyosi Sti na cuentya ji'i cu'ma; quiña'a tsa cha' tso'o ntsu'u ji'i Ni, bi' cha' taca xtyucua Ni ji'i ma. Ndiña na' ji'i Ni cha' ta Ni juersa nu tyanu ne' cresiya ji'i ma, cha' caca tlyu tyiquee ma nu lo'o ta Ni Xtyi'i ycu'i Ni cha' tyi'i bi' lo'o ma; ¹⁷ndijña na' ji'i Ni cha' ca cuayá' ti' ma' cha' ngua'ni Ni cha' cua ndyanu Xtyi'i ycu'i Jesús ne' cresiya ji'i ma, nu lo'o ngusñi tso'o ma' cha' ji'i ycu'i

Ndyosi; ndijña na' jil'i Ni cha' tsa cu' ti tyu'u tyiquee ma ña'a ma jil'i tya'a ñati ma, xqui'ya cha' tso'o tsa ngusni suu cha' bi' ne' cresiya jil'i ma; ¹⁸ndijña na' jil'i Ni cha' taca ca cuayá' ti' ma ñi'ya nu ndu'ni ycu' Cristo lo'o na, cha' ntsu'u tsa tyiquee Ni ña'a Ni ji'na. Nu ntsu'u tyiquee Cristo ña'a Ni jil'i ñati ni, jyacua Ni jil'i cua ña'a ca ñati, ta Ni cha' bi' lo'o ngu', masi ñati tlyu laca ngu', masi laca ngu' ñati jua'a ti.

¹⁹Bi' cha' nti' tsa na' cha' ca cuayá' tso'o ti' ma cha' ntsu'u tsa tyiquee Cristo ña'a Ni ji'na, masi sca cha' tlyu tsa nu ná nchca ca cuayá' tso'o ti' na jil'i laca cha' bi'. Lo'o jua'a nti' na' cha' tyi'i ycu' Ndyosi lo'o lcaa ma, cha' ná tyu'u tyiquee ma jil'i xa' la cha' tsiya' ti.

²⁰Tso'o lacua. Chcu' na cha' tlyu tsa laca ycu' Ndyosi. Nchca tsa jil'i Ni, hasta nde loo la ndu'ni Ni cuentya jil'i lcaa cha' nu ndijña na jil'i Ni; ná nchca ca cuayá' ti' na ñi'ya ndu'ni Ni lcaa cha' bi'. La cui' ycu' Ndyosi ndu'ni cña laja na, hasta nde ne' cresiya ji'na, cha' cua'ni Ni cña nu nti' Ni cua'ni Ni lo'o na. ²¹Cua'ni tlyu na jil'i ycu' Ndyosi, lcaa na nu tsa tlyu ti ndyu'ni tlyu na jil'i Ni; la cui' ti tlyu tsa laca Ni cuentya jil'i Jesucristo. Jua'a caca jil'i Ni tyucui tyempo nde chalyuu, la cui' ti ná ntsu'u tsa nu tye cha' jil'i Ni tsiya' ti. Jua'a caca cha' tu'ni.

Sca ti cha' ntsu'u jil'i ca ta'a na nu cua ngusni na cha' jil'i Cristo

4 Preso laca na' juani xqui'ya cha' nda na' cha' jil'i nu Xu'na na lo'o ñati. Pana nchcu' na' lo'o ma cha' tso'o ti cua'ni

ma lo'o xa' ñati; ñi'ya nu nchcu' cha' jil'i ycu' Ndyosi nu ngua tsa'a ma tya lo'o ngusubi Ni jil'i ma tya clyo, la cui' jua'a cua'ni ma lo'o xa' ñati. ²Ná cua'ni tyucuaa ti' ma lo'o tya'a ñati ma, tso'o ti chcu' ma lo'o lcaa ngu', talo tyiquee ma jil'i ngu'; jua'a xtyucua ma jil'i ngu' cha' ca cuayá' ti' xa' ñati cha' chañi cha' ntsu'u tyiquee ma ña'a ma jil'i tya'a ñati ma. ³Cua'ni cña ti' ma lacua, lo'o jua'a xtyucua Xtyi'i ycu' Ndyosi jil'i ma, cha' sca ti cha' taca tyu'u tyiquee ma lo'o ngu' tya'a ntsu'u cha' jil'i ma lo'o Cristo lcaa tsa. Lo'o jua'a cua'ni stu'ba cha' jil'i ma lo'o tya'a ma cha' taca tyi'i tso'o ti ma lo'o ngu'. ⁴Lcaa na nu ngusni na cha' jil'i Cristo, sca ti ñati laca na, sca ti Xtyi'i ycu' Ndyosi ndi'i lo'o na; ndu' ti' na cha' stu'ba ti tyacua cha' ji'na chalyuu ca nde loo la, bi' cha' cua ngusubi Ni ji'na. ⁵Sca ti Xu'na na ntsu'u jil'i ca ta'a na, sca ti cha' jlya ti' na cuentya jil'i Cristo, sca ti cuayá' ntyucuatya na cuentya jil'i Cristo, ⁶cha' sca ti ycu' Ndyosi ntsu'u; la cui' Sti lcaa na laca bi', lo'o jua'a la cui' bi' laca loo jil'i lcaa na. Ndu'ni Ni cña laja lcaa ñati nu cua ngusni cha' jil'i Ni, lo'o jua'a ndi'i Ni lo'o lcaa ñati jil'i Ni.

⁷Pana cua nda Ni sca cña cha' cua'ni scaa na cuentya jil'i Ni; tsa ña'a juersa nu nda Cristo jil'i scaa na, jua'a taca cua'ni na cña bi'. ⁸Ndi'ya nscua lo quityi cusu' bi':

Nu lo'o ngutu'u Ni ndyacu' Ni ndyaa Ni nde cua, ndyalo'o Ni jil'i quiña'a tsa ñati nu ngua preso nde chalyuu.

Lo'o li' nda tsa Ni tyuu lo cha' tso'o ji'i ñati chalyuu nu ngusni cha' ji'i Ni.

Jua'a nscua lo quityi bi'.

⁹¿Ni cha' laca nacui quityi cha' cua ndyaa Ni nde cua? Na cua ngua'ya ti'i Ni clyo, ñaa Ni loyuu chalyuu ca su ndi'i ñati cuxi tya'a na. ¹⁰La cui' Jesús nu ngua'ya nde loyuu ni, bi' laca nu ndyacu'i ndyaa ca su tlyu la, ca su ntucua ycu'i Ni ca nde cua. Lo'o juani cua ntsu'u Xtyi'i ycu'i Jesús tyucui ña'a loyuu chalyuu, lo'o jua'a ntsu'u Xtyi'i ycu'i Jesús lcaa se'i nde cua. ¹¹Xqui'ya cha' tyuu lo cha' tso'o nda Jesús lo'o ñati chalyuu, bi' cha' taca cua'ni ñati cña nu nda Ni ji'i ngu' cha' cua'ni ngu': clyo cua ngua'alo Cristo cña ji'i la cui' ñati nu ngua tsa'a ji'i yu; lo'o jua'a cua nda Ni cña ji'i ngu' cha' caca chcu'i ngu' na laca nu cua cua'ni ti ycu'i Ndyosi chalyuu; lo'o xa' la ñati ji'i Ni ntsu'u cña ji'i cha' cacha' liñi ji'i ñati ñi'ya caca clyaa ngu' ji'i nu cuxi; lo'o jua'a ngua'alo Ni cña ji'i ñati nu caca loo ji'i tya'a, cha' caca ngu' bi' mstru, cha' culu'u ngu' bi' cha' ji'i ycu'i Ndyosi ji'i tya'a ngu'. ¹²Jua'a ndu'ni cho'o Ni ji'na, ñati nu ntsu'u cha' ji'i lo'o Ni, cha' taca cua'ni na cña ji'i Ni, cha' tachaa la tyanu cha' ne' cresiya ji'na nu tsa tlyu ti ngusni na cha' ji'i Cristo. ¹³Lo'o jua'a lcaa na lo'o tya'a na, sca ti cuayá' taca xñi na cha' ji'i Cristo, sca ti cuayá' taca tyuloo na ji'i Jesús nu sca ti Sñi' ycu'i Ndyosi. Li' caca na ñati tyucui tyiquee, taca caca na ñi'ya nu nti' Cristo cha' caca na. ¹⁴Li' nga'aa cua'ni na ñi'ya ndu'ni nu sube nu lu'ba ti ncha'a cña ji'i, cha' nu

ndijya ngu'; ni ná ta na chacuayá' cojolaqui ngu' ji'na xa' tyucui, nu lo'o chcu'i ngu' lo'o na cua ña'a ca cha' nu bilya cuna na ji'i. Ntsu'u tsa cha' cuiñi nu nda ñati nu tajua' tsa nchcu'i lo'o na, ñati nu nti' tsa cha' tsalo'o ji'na nde tyucui cuxi. ¹⁵Pana xa' ña'a cua'ni na. Chcu'i' na lo'o ngu' ji'i lcaa cha' liñi nu ntsu'u ji'i ycu'i Ndyosi; culu'u na ji'i ngu' cha' ntsu'u tsa tyiquee na ña'a na ji'i lcaa tya'a ñati na, cha' nga'a cha' xñi tso'o na lcaa cha' ji'i Cristo cha' caca stu'ba cha' ji'na lo'o ycu'i Ni. Nu Cristo bi' ni, la cui' bi' laca loo ji'i lcaa tya'a na nu tsa tlyu ti ngusni na cha' ji'i Ni; ¹⁶xqui'ya Cristo, bi' cha' ndyaca na sca ti ñati cuentya ji'i ycu'i Ndyosi. Ntsu'u cña cha' cua'ni sa scaa na lo'o tya'a na; nga'a cha' cua'a na ji'i tya'a na cha' ná xñi na tyucui cuxi, cha' jua'a stu'ba ti ntsu'u tyiquee na lo'o tya'a na. Si tso'o ti ndi'i na lo'o tya'a na, li' tsa tlyu ti xtyucua na ji'i tya'a na, cha' tachaa la tyanu cha' ji'i Jesús ne' cresiya ji'i scaa na, xqui'ya cha' ntsu'u tsa tyiquee na ña'a na ji'i tya'a na.

Chalyuu cucui nu ngujui ji'na xqui'ya Cristo

¹⁷Chacuayá' ji'i ycu'i nu Xu'na na chcu'i' na' xi lo'o cu'ma juani: Nti' tsa na' culo na' cña ji'i cu'ma cha' nga'aa cua'ni ma ñi'ya nu ndu'ni ngu' nu ná nslo ji'i ycu'i Ndyosi tsiya' ti; cua ña'a ca cha' cuxi nu nda'ya hique ngu', xcu'i' jua'a ndu'ni ngu' bi' chalyuu. Sca cha' tonto tsa ndu'ni ngu' bi', ¹⁸talya tsiya' ti chalyuu nu ntsu'u ji'i ngu' bi'; bi' cha' ná nchca ca cuayá' ti' ngu'

tsiya' ti. Ná ntsu'u cha' ji'i ngu' bi' lo'o chalyuu cucui nu cua nda ycui' Ndyosi ji'na cha' tyi'i tso'o ti na, xqui'ya cha' ná jlo ti' ngu' bi' tsiya' ti, cha' ná ntaja'a ngu' bi' xñi tyiquee ngu' sca cha' liñi. ¹⁹Nga'aa nchca ca tyuju'u ti' ngu' bi', bi' cha' quiña'a la cha' cuxi ndyu'ni ngu', ña'a cuayá' nda ngu' chacuayá' ji'i cua ña'a ca cha' cuxi cha' caca bi' loo ji'i ngu'. Ná tucui caca cua'a ji'i ngu' bi' lo'o ndu'ni ngu' cua ña'a ca cha' suba' lo'o tya'a ngu'. ²⁰Pana nu cu'ma ni, si'i na ngua tsa'a ma ji'i Cristo cha' cua'ni ma cha' cuxi bi'. ²¹Chañi cha' cua ndyuna ma cha' ji'i Cristo, cua ngua tsa'a tso'o ma cha' liñi ji'i Jesús nu ngulu'u ngu' ji'i ma; ²²bi' cha' cua'ni tye ma ji'i cha' cuxi nu ngua'ni ma tya sa'ni la. Quiña'a tsa cha' ndatsaa cha' cuxi bi' ji'i ma nu ngua li', ndacui tsa ti' ma ji'i cha' cuxi bi', ña'a cuayá' nu chcuna' tsiya' ti chalyuu ji'i ma xqui'ya cha' cuxi bi'. ²³Juani nga'a cha' cua'ni cucui ma ji'i lcaa cha' nu ntsu'u ne' cresiya ji'i ma, jua'a lcaa cha' nu ca'ya hique ma; ²⁴nga'a cha' xñi tso'o ma cha' ji'i ycui' Ndyosi cha' xa' ña'a cua'ni ma su ndi'i ma chalyuu, cha' taca cua'ni ma ñi'ya nu nti' ycui' Ndyosi cha' cua'ni ma. Bi' cha' xcui' cha' tso'o cua'ni ma chalyuu, xcui' cha' lubii cua'ni ma, si chañi cha' laca ma ñati ji'i ycui' Ndyosi.

²⁵Juani nga'aa chcui' ma cha' cuiñi lo'o tya'a ñati ma lacua; xcui' cha' liñi chcui' scaa ma lo'o tya'a ma, cha' sca ti ñati laca na, sca ti cha' ntsu'u ji'na lo'o tya'a na.

²⁶Lo'o ntsu'u quiya' ñasi' ma xi, cui'ya ma cuentya cha' ná tyanu

qui'ya ji'i ma li'; ná tso'o si caca ñasi' ti' ma tyucui tsa, tsa tyeje tacui ti cha' cua'ni ma ji'i. ²⁷Ná ta ma tyempo tsiya' ti ji'i nu xña'a cha' caca bi' loo ji'i ma.

²⁸Cu'ma nu nguaana ma na nu ntsu'u ji'i ñati tya tsubi' la, nga'a cha' xtyanu ma cña bi' ji'i ma, clyana ma cña tso'o la nu cua'ni ycui' ma; tso'o la si cua'ni ma cña lo'o ya' ycui' ma, cha' jua'a caja xi ñi'ya nu xtyucua ma ji'i tya'a ma nu lyiji tsa ji'i.

²⁹Ná chcui' ma cha' ti' lo'o tya'a ñati ma; clyana ma cha' tso'o nu chcui' ma lo'o tya'a ma; clyana ma ñi'ya nu caca xtyucua ma ji'i ngu' cha' tyati la ti' ngu' ji'i ycui' Ndyosi, cha' tyanu sca cha' tso'o ne' cresiya ji'i ngu' nu lo'o cuna ngu' cha' nu chcui' ma. ³⁰Ná cua'ni ma cha' ca xñi'i ti' Xtyi'i ycui' Ndyosi; nu Xtyi'i ycui' Ndyosi ni, ñi'ya laca si cua ngusta Ni cuayá' nu ji'i ycui' ca Ni hichu' na, cha' laca na ñati ji'i Ni, jua'a laca bi'. Tyanu bi' lo'o na ña'a cuayá' nu tye chalyuu ji'na, ña'a cuayá' nu tyalaa tsa nu cua'ni lyaá Ni ji'na.

³¹Cua'ni tye ma ji'i lcaa cha' su chii nti' ma ña'a ma ji'i tya'a ñati ma lacua; jua'a cha' liye' ti' ma, jua'a cha' ñasi' ti' ma, cua'ni tye ma ji'i lcaa cha' bi'. Nga'aa xi'ya cui' ma cha' suba' ji'i tya'a ma, nga'aa chcui' ma cuentyu ji'i tya'a ma, nga'aa ntsu'u cha' chcui' cuxi ma ji'i tya'a ma tsiya' ti. ³²Xa' ña'a cua'ni ma juani. Xcui' tso'o ti cua'ni ma lo'o tya'a ñati ma, tyu'u tsa cha' clyu ti' ji'i ma lo'o tya'a ma; cua'ni clyu ti' ma ji'i qui'ya nu ntsu'u ji'i ngu', cha' jua'a cua ngua'ni clyu ti' ycui' Ndyosi ji'na xqui'ya Cristo.

Nga'a cha' cua'ni na cha' tso'o
lo'o ndi'i na chalyuu, si laca
na sñi' ycuil' Ndyosi

5 Ntsu'u tsa tyiquee ycuil'
Ndyosi ña'a Ni jil'i ma, xqui'ya
cha' laca ma sñi' ycuil' Ni; bi' cha'
cua'ni ma cha' caca ma ñi'ya nu
laca ycuil' Ndyosi tsiya' ti. ²Tso'o ti
tyu'u tyiquee ma ña'a ma jil'i ñati,
cha' la cui' jua'a ntsu'u tsa tyiquee
Cristo ña'a Ni ji'na. Nu lo'o ñaa
Jesús chalyuu ni, cua ntaja'a Jesús
nda yu tyucui ña'a ycuil' ca yu
cha' caca sca msta jil'i ycuil' Ndyosi
cuentya ji'na. Tso'o tsa ngua ti' ycuil'
Ndyosi li'.

³Nu juani cha' laca ma ñati jil'i
ycuil' Ndyosi, ná tso'o si xcui' cha'
jil'i nu cuna'a ntsu'u tyiquee ma; ná
cua'ni ma cha' suba' lo'o ñati, ni
ná chcuil' ma tsiya' ti jil'i leaa cha'
bi' lo'o tya'a ñati ma; ná tyacui ti'
ma jil'i cha' tso'o nu ntsu'u jil'i ñati.
⁴Nga'aa ntsu'u cha' tyu'u cha' suba'
tu'ba ma. La cui' ti ná chcuil' ma
cha' tonto, ná chcuil' ma sca cha'
nguna' ti lo'o tya'a ñati ma. Tso'o
la si tya ma xlya'be jil'i ycuil' Ndyosi.
⁵Sca cha' chañi tsa laca re: Ñati nu
jua'a xcui' cha' cuxi ndu'ni ni, ná
caja chacuayá' tyaa ngu' bi' ca su
ntucua ycuil' Ndyosi lo'o Cristo ca
tiya' la, nu lo'o caca Ni loo; ñati
nu xcui' cha' jil'i nu cuna'a ntsu'u
tyiquee ngu', ñati nu ndu'ni suba',
ñati nu ndacui ti', ná caja chacuayá'
tyaa ngu' bi' ca su ntucua Ni. Nu
ndacui ti' na jil'i sca cha' ni, laca
cha' ntsu'u tsa tyiquee na jil'i cha'
bi', ñi'ya lo'o ntsu'u tyiquee na ña'a
na jil'i sca jo'ó. ⁶Ná ta ma chacuayá'
cha' ñilo'o ngu' jil'i ma lo'o sca cha'

tonto ti. Xqui'ya cha' cuxi bi' ñasi'
tsa ycuil' Ndyosi jil'i ñati chalyuu nu
ná ndaquiya' jil'i cha' nu nchcuil' Ni;
xcube' tsa Ni jil'i ngu' bi' lo'o tye
chalyuu. ⁷Bi' cha' nchcuil' na' lo'o
ma, cha' ná tyu'u cha' jil'i ma lo'o
ñati nu ndu'ni jua'a.

⁸Nu ngua sa'ni la, talya tsiya' ti
chalyuu jil'i ma; pana juani cua
ngua xee chalyuu jil'i ma, tya lo'o
ngusñi ma cha' jil'i ycuil' nu Xu'na
na. Ñi'ya ndu'ni ñati nu cua ntsu'u
lo xee jil'i Cristo, jua'a nga'a cha'
cua'ni ma su ndi'i ma chalyuu
juani. ⁹Na cua ntsu'u nu xee lubii jil'i
ycuil' Ndyosi ne' cresiya jil'i ma, bi'
laca nu ndu'ni lo'o ma cha' cua'ni
ma cha' tso'o; ndu'ni bi' cha' tso'o
ti tyu'u tyiquee ma ña'a ma jil'i xa'
ñati, cha' xcui' cha' liñi chcuil' ma.
¹⁰Clyana ma cua ña'a ca cha' tso'o
nu nti' ycuil' nu Xu'na na cha' cua'ni
ma, lo'o li' cua'ni cha'a ma cha'
tso'o bi'. ¹¹Ná tyu'u cha' jil'i ma lo'o
ñati nu xcui' cha' cuijya ti, nu xcui'
cha' tonto ti ndu'ni ngu', xqui'ya
cha' talya chalyuu nu ntsu'u jil'i
ngu'; ta ma sca cuij lo'o ngu' bi',
cha' ca cuayá' ti' ngu' cha' cuxi ti
ndyu'ni ngu'. ¹²Pana ntsu'u cha'
cuxi nu ndu'ni ngu' cuaana ti, nu
tyuju'u tsa ti' na si chcuil' na jil'i cha'
bi'. ¹³Nu lo'o quijeloo cha' jil'i tya'a
quich'i tyi ngu' ñi'ya ngua cha' cuxi
bi', li' ca cuayá' liñi ti' leaa ngu'
cua ña'a ca cha' cuxi nu ngua'ni
ngu'. Liñi tsa sca cha' nu cua ndu'u
lubii. ¹⁴Bi' cha' ndi'ya nchcuil' quityi
cusu':

Quee ti' cu'ma, cha' ñi'ya laca si
na laja' ma, si na ngujuii ma,
jua'a laca ma xqui'ya qui'ya
nu ntsu'u jil'i ma.

Nga'aa tyu'u cha' jil'i mā lo'o
cha' cuxi,
cha' li' taca ta Cristo xee nu
tyu'ú ne' cresiya jil'i mā.

Jua'ā nscua lo quityi.

¹⁵Tso'o lacua, culacua tso'o ti'
mā ñi'ya nu cua'ni mā laja lo'o ndi'i
mā chalyuu; ná cua'ni mā ñi'ya nu
ndu'ni ñati nu ná nduna tsiya' ti,
cua'ni mā ñi'ya nu ndu'ni ñati nu
nclyacua tso'o ti'. ¹⁶Clyana mā cha'
tso'o nu cua'ni mā laja lo'o ndi'i mā
chalyuu, cha' ná tyu'u cha' jil'i mā
lo'o cha' cuxi nu ndyu'ni xa' ñati
tyempo juani; ¹⁷ná caca mā tonto
lacua, cua'ni cha'a mā lcaa ña'a cha'
nu nti' ycu' nu Xu'na na cha' cua'ni
mā chalyuu. ¹⁸Ná ca cu'bi mā;
ndu'ni ñu'u tsa nu xña'a jil'i ñati cha'
chcuna' chalyuu jil'i ngu', xqui'ya
cha' cu'bi ngu'. Xa' ña'a cua'ni mā,
cha' xtyucua Xtyi'i ycu' Ndyosi jil'i
mā lo'o cua' ña'a ca cña nu cua'ni
mā chalyuu. ¹⁹Cula tu'ba mā lcaa lo
jii jil'i ycu' Ndyosi nu lo'o tyu'u ti'i
mā lo'o tya'a mā cha' cua'ni tlyu mā
jil'i Ni, masi jii salmo nu nscua lo
quityi tya sa'ni, masi cua' ña'a ca jii
nu nchcui' cha' jil'i ycu' Ndyosi nu
ca'ya hique mā; tyucui tyiquee mā
cua'ni tlyu mā jil'i ycu' Ndyosi lo'o
jii bi'. ²⁰Lo'o jua'a cua' ña'a ca hora
tso'o tya mā xlya'be jil'i ycu' Ndyosi
Sti na chacuayá' jil'i Jesucristo nu
Xu'na na; tya mā xlya'be jil'i Ni
cuentya jil'i lcaa cha' nu ndyaca
jil'i mā, masi tso'o cha' bi', masi ná
tso'o cha' bi'.

**Nu lo'o tyucuaa ngu' lo'o clyo'o ngu'
ngusñi ngu' cha' jil'i ycu' Ndyosi**

²¹Taquiya' tso'o mā jil'i clyo'o mā
xqui'ya ycu' Ndyosi.

²²Cu'mā ngu' cuna'a ni, taquiya'
mā cha' nu nchcui' clyo'o mā ñi'ya
lo'o ndaquiya' na cha' nu nchcui'
ycui' nu Xu'na na. ²³Loo laca sca
nu qui'yu jil'i clyo'o yu. La cui' jua'a
Cristo laca loo jil'i lcaa ñati nu tsa
tlyu ti ndyu'ni tlyu jil'i ycu' Ni;
Cristo laca nu ndaca'a jil'i lcaa ñati
jil'i yu, cha' ná cua'ni ñu'u nu cuxi
jil'i ngu' lo'o tya'a ngu'. ²⁴Cu'mā
ngu' cuna'a tya'a ngusñi na cha'
jil'i Cristo, nga'a cha' cua'ni chi mā
loo clyo'o mā; tucua mā lcaa cña
nu culo clyo'o mā jil'i mā, ñi'ya nu
ndyaca lo'o lcaa ngu' tya'a mā nu
tsa tlyu ti ndyu'ni tlyu mā jil'i Cristo,
ntucua mā cña jil'i Cristo.

²⁵Nu cu'mā ngu' qui'yu ni, tyu'u
tso'o tyiquee mā ña'a mā jil'i clyo'o
mā, cha' la cui' jua'a tso'o tsa ntsu'u
tyiquee Cristo ña'a yu jil'i ñati jil'i
yu nde chalyuu; bi' cha' ntaja'a yu
ngua'a yu lo crusi xqui'ya ñati nu
xñi cha' jil'i yu ca tiya' la. ²⁶Ngujuii
yu cha' caja ñi'ya cua'ni lubii yu
jil'i ñati nu xñi cha' jil'i yu; ngua
ti' Jesús cha' cuna ngu' lcaa cha'
jil'i ycu' yu, cha' taca cuityi Ni
qui'ya nu ntsu'u jil'i ngu', cha' ta
Ni chalyuu cucui jil'i ngu'. Jua'a
ngua'ni Ni cha' sca ti quiya' laca
ngu' bi' ñati jil'i Ni. Lo'o li' taca
tyucuatya ngu' jil'i ngu' bi' cuentya
jil'i Jesús. ²⁷Ngua ti' Cristo cha' tyi'i
ñati jil'i yu ca slo ycu' Ndyosi lo'o
tye chalyuu; tlyu tsa cha' tso'o caca
nu lo'o tyi'i na ñati jil'i Ni ca slo Ni
tsa tlyu ti, nu lo'o lubii tyiquee na,
nu lo'o nga'aa ntsu'u qui'ya ji'na, nu
ná lo'o yabe' ji'na, nu ná lo'o chaca
cha' cuxi, cha' ná talo ycu' Ndyosi
ña'a Ni jil'i ni sca cha' cuxi. ²⁸Cu'mā
ngu' qui'yu nu ntsu'u clyo'o mā

ni, nga'a cha' cua'ni tyaca'a ma jil'i clyo'o ma, ñi'ya ndu'ni tyaca'a ma jil'i ycuil' ca ma. Si tyaca'a clyo'o na jil'na, laca cha' ndu'ni na sca cha' tso'o jil'i ycuil' ca na, ²⁹cha' ni sca na, ni sca quiya' ná nchca cuxi tyiquee na ña'a na jil'i ycuil' ca na. Na ndacu tso'o na, na ña'asii tso'o na jil'i ycuil' ca na; la cui' jua'a ndu'ni tyaca'a Cristo jil'i ñati jil'i, ³⁰cha' sca ti taju laca ca ta'a na cuentya jil'i Cristo, cha' ntsu'u cña nu ndu'ni scaa na cuentya jil'i Ni. ³¹Ndi'ya laca cha' nu nscua lo quityi cusu': "Xtyanu sca nu qui'yu jil'i sti yu jil'i xtya'a yu su ndi'i ngu', cha' tsa tyi'i yu lo'o clyo'o yu; lo'o li' nu tyucuaa ngu' bi' caca ngu' sca ti ñati tsiya' ti cuentya jil'i ycuil' Ndyosi", nacui quityi bi'. ³²Tlyu tsa cha' nu nscua lo quityi cusu' bi'. Nti' na' cha' cuentya jil'i Cristo nchcui' quityi bi', lo'o jua'a cuentya jil'i ca ta'a na nu ndu'ni tlyu na jil'i Ni tsa tlyu ti, bi' laca cha' nu nchcui' ycuil' Ndyosi lo quityi bi'. ³³Pana la cui' jua'a nchcui' quityi bi' cuentya jil'i lcaa cu'ma, cha' cua'ni tyaca'a cu'ma ngu' qui'yu ma jil'i clyo'o ma ñi'ya nu ndu'ni tyaca'a ma jil'i ycuil' ca ma. La cui' jua'a nga'a cha' cua'ni chi ngu' cuna'a ma loo clyo'o ma.

6 Cu'ma ngu' cuañi' ni, tucua ma cña nu culo ngu' cusu' jil'i ma, cha' cua nti' tsa ycuil' Ndyosi nu Xu'na na cha' cua'ni ma jua'a. ²Sca cha' nu nda ycuil' Ndyosi lo'o ñati tya clyo, ndi'ya nscua cha' bi': "Cua'ni chi ma loo sti ma, loo xtya'a ma". Lo'o li' nda ycuil' Ndyosi chaca cha' lo'o na si cua'ni na jua'a: ³"Cha' jua'a caca tso'o tyiquee ma;

lo'o li' quiña'a yija talo ma tyi'i ma chalyuu", nacui ycuil' Ndyosi.

⁴Cu'ma nu laca ma sti nu sube ni, ná su'ba ñasi' ma jil'i sñi' ma. Laja lo'o ndyu'ni cu'ú ma jil'i sñi' ma, tya'ni ngu' xi si chañi cha' cuxi ndyu'ni ngu'; culu'u tso'o ma jil'i ngu' cha' taca taquiya' ngu' cha' jil'i ycuil' nu Xu'na na.

⁵Cu'ma ngu' msu nu ngüi'ya ñati jil'i ma cha' cua'ni ma cña jil'i ngu' laja ti, cua'ni ma lcaa cña nu culo xu'na ma jil'i ma nde loyuu chalyuu. Cube xi ti' ma ñi'ya nu cua'ni ma cña jil'i ngu', cha' tyucui tyiquee ma cua'ni ma cña bi'; cua'ni ma cña bi' ñi'ya laca si cña jil'i Cristo laca cña nu ndyu'ni ma.

⁶Cua'ni ma cña jil'i ngu' lacua; si'i na cua'ni ti ma jua'a cha' tyanu tso'o ma lo'o ngu', nu lo'o ndu ti ngu' ndyi'ya ngu' cuentya jil'i ma si ndyu'ni ma cña. Tso'o la si tyi'u ti' ma cha' la cui' msu jil'i Cristo laca ma, bi' cha' tyucui tyiquee ma cua'ni ma lcaa ña'a cña nu nti' ycuil' Ndyosi cha' cua'ni na. ⁷Tso'o ti cua'ni ma lcaa cña lacua, tyi'u ti' ma cha' cña jil'i ycuil' nu Xu'na na laca nu ndyu'ni ma, si'i cña jil'i ñati chalyuu ti. ⁸Ná ndu'ni cha' masi msu nu ngüi'ya ti ñati laca ma; masi msu nu ndi'i tso'o ti laca ma; cua jlo ti' na cha' ycuil' nu Xu'na na tya cha' tso'o jil'i lcaa ñati nu ndu'ni cña tso'o cuentya jil'i Ni.

⁹Nu cu'ma ngu' xu'na msu bi' ni, la cui' jua'a nga'a cha' cña'asii tso'o ma jil'i msu jil'i ma. Ná xcutsii ma jil'i ngu', ni ná cua'ni tyaaala ma lo'o ngu' bi'; tyi'u ti' ma cha' sca ti nu Xu'na na laca loo jil'i cu'ma lo'o

ji'i ngu' bi', lo'o jua'a sca ti cuayá' ndu'ni Ni lo'o cua ña'a ca ñati.

**Ya' xña nu cua'nijo'o ji'i ngu'
nu ngusñi cha' ji'i Cristo, cha'
xuu tya'a ngu' lo'o nu xña'a**

¹⁰Juani ni, cua'ni ma cha' caca nguula ti' tyiquee ma, cha' stu'ba ti ndu'ni ma cña lo'o ycu' nu Xu'na na, lo'o jua'a nguula tsa juersa ntsu'u ji'i ycu' Ni. ¹¹Lcaa tyempo tyi'u ti' ma lcaa cha' nu cua nda ycu' Ndyosi lo'o ma, cha' taca cua'a ma ji'i ycu' ca ma, cha' ná cñilo'o nu xña'a ji'i ma. ¹²Si'i na nxuu tya'a na lo'o ñati chalyuu ti, siya' la juersa ntsu'u ji'i ngu' bi'; tya'a cusuu na laca lcaa cui'i cuxi nu ntsu'u nde cua. Nguula tsa nu bi', hasta ngua ti' bi' tyijiloo ji'i ycu' Ndyosi; pana ná ngua ji'i. La cui' laca nu ngua ti' caca xu'na chalyuu, lo'o jua'a ncyo bi' cña ji'i ñati cha' cua'ni ngu' lcaa lo cha' cuxi nde chalyuu juani. ¹³Pana cha' nu cua nchcui' ycu' Ndyosi lo'o na ni, ñi'ya laca ste' sendaru nu ndya'a cusuu, jua'a laca cha' bi'; xcui' chcuá laca ste' sendaru cha' cua'a ji'i ycu' ca ngu'. Taquiya' ma ji'i cha' bi', xñi tso'o ma ji'i cha' bi' juani; lo'o tyalaa tyempo cuxi bi', li' taca talo ma cha' xuu tya'a ma lo'o nu xña'a, cha' ngusñi ma cha' tso'o bi', masi tya'a cusuu na laca nu xña'a bi'. Si jua'a cua'ni ma, nu lo'o tye cha' cusuu bi', li' ty tyu ma ñi'ya nu ndu ti ma. ¹⁴Bi' cha' cua'ni tajua' ma lacua; ñi'ya lo'o ndyaaca' ne' sendaru lo'o juata cha' xñi ca'a tso'o ste' ngu', jua'a cu'ma, xñi tso'o ma cha' nu nchcui' Ni bi'. Xcui' cha' liñi chcui' ma, cha' li' taca xuu tya'a ma lo'o nu cuxi.

Sca sendaru ni, ndyacu' chcuá lo tyiquee yu lo'o nde chu' yu, cha' cua'a yu ji'i tyiquee yu. Lo'o jua'a cu'ma, ná taca sta ngu' qui'ya ji'i ma si xcui' cha' liñi ndu'ni ma. ¹⁵Ndyu'u xapatu quiya' sendaru. Lo'o jua'a cu'ma ni, quiñi ti' ma cha' tsa chcui' ma cha' ji'i ycu' Ndyosi lo'o ñati; chcui' ma cha' taca cua'ni lyaá Ni ji'i ngu' bi' cha' taca cua'ni Ni cha' ti ti tyi'i tyiquee ngu'. ¹⁶Lo'o jua'a ndacui sca chcuá cuaja' ya' sendaru; nu lo'o cu tya'a cusuu yu cya nu nga'a qui' lo ji'i yu, li' cua'a yu ji'i ycu' ca yu lo'o chcuá cuaja' bi'. Jua'a caca ji'i ma si chañi cha' ngusñi ma cha' ji'i ycu' Ndyosi, taca cua'a ma ji'i ycu' ca ma lcaa hora cha' ná cua'ni lya' ti' nu cuxi ji'i ma. ¹⁷Smalyu chcuá ntucua hique ngu' sendaru cha' cua'a ji'i hique ngu'. Lo'o jua'a cu'ma, cua ngua'ni lyaá Ni ji'i ma, bi' cha' ntsu'u nu ña'asi' ji'i ma li'. Xñi ma lcaa cha' nu nda Xtyi'i ycu' Ndyosi lo'o ma cha' caja ñi'ya nu chcui' ma lo'o sca ñati, ñi'ya laca si cua ngusñi ma sca maxtyi cusuu ji'i sendaru. ¹⁸Chcui' ma lo'o ycu' Ndyosi nu lo'o nxuu tya'a ma lo'o nu cuxi, cha' jña ma chacuayá' ji'i Ni; lcaa tyempo xtyucua Xtyi'i ycu' Ndyosi ji'i ma cha' taca chcui' ma lo'o Ni. Lo'o jua'a chcui' ma lo'o Ni cuentya ji'i lcaa ñati nu cua ngusñi cha' ji'i Ni. Bi' cha' lacua, tii ti ti' ma chcui' ma lo'o Ni, cha' ná ca taja ti' ma. ¹⁹La cui' jua'a tso'o si chcui' ma lo'o ycu' Ndyosi Sti na cuentya jna', cha' tya ta la Ni cha' nu chcui' na' lo'o ñati, cha' caca tlyu la tyiquee na' chcui' na' lo'o ñati ña'a cuayá' nu ca cuayá' ti' ngu' cha' taca

cua'ni lyaá Cristo ji'í ngu' ya' nu cuxi; sca cha' nu bilya cuna ngu' laca bi'. ²⁰Cua ngusubi Ni 'na cha' tsa'a tyijyu', cha' ta na' cha' bi' lo'o ñati; bi' cha' laca na' preso juani. Chcui' ma lo'o ycui' Ndyosi cuentya jna' lacua, cha' taca chcui' liñi na' cha' bi' lo'o ñati, ñi'ya nu nga'a cha' chcui' na'.

Ngusalya' Pablo lo'o ngu'

²¹Cua nda na' ji'í yu Tíquico cha' caa slo ma. Tso'o tsa ntsu'u tyiquee ya cha' stu'ba tsa ndu'ni ya cña ji'í ycui' nu Xu'na na lo'o yu. Cacha' lyiji yu ji'í ma lcaa cha' ñi'ya nu ndyaca 'na ca nde, ñi'ya cña nu ndyu'ni na'. ²²Bi' cha' cua

nda na' ji'í yu lijya yu slo cu'ma, cha' tso'o la tyanu tyiquee ma lo'o cuna ma ñi'ya nu ndyaca cha' ji'í cuare.

²³Chcui' na' lo'o ycui' Ndyosi Sti na, lo'o jua'a lo'o Jesucristo nu Xu'na na cuentya ji'í cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'í Cristo; cua'ni Ni cha' ti ti tyi'í tyiquee ma, cha' tso'o ti tyu'u tyiquee ma ña'a ma ji'í tya'a na, cha' lcaa tyempo jlya ti' ma ji'í ycui' Ndyosi. ²⁴Lo'o jua'a nti' na' cha' ña'a ti cua'ni Ni cha' tso'o lo'o lcaa cu'ma nu ntsu'u tyiquee ma ji'í Jesucristo nu Xu'na na, cu'ma nu nga'aa nti' tya'achy' ma ji'í Cristo. Chañi cha' jua'a caca cha' bi'.